

Hvorvidt vil Udenrigsministeren oplyse, hvad der er forhandlet i Retning af at sikre Danmark en vedvarende neutral Stilling siden den 22de Juli 1864, da Conseilspresident og Udenrigsminister Bluhme paalagde de danske Befuldmægtigede ved de Konferencer, som skulde aabnes i Wien, at virke for, at „Danmark folkeretlig blev en neutral Stat, saaledes som f. Ex. Belgien og Schweiz“?

Formanden (Berg): Jeg vilde sætte megen Pris paa, om ærede Medlemmer vilde blive paa deres Pladser, saafremt de kunne høre fra disse. Det virker meget forstyrrende, naar de Herrer forlade deres Pladser.

Udenrigsministeren (Rosenørn-Lehn): Jeg vil tiltaa, at jeg i første Die-bli, den Forespørgsel kom frem, var meget besluttet paa at vægre mig ved at besvare den her i Salen. Jeg tror, at den ærede Interpellant vil indrømme mig, at det er en overordentlig vanskelig Sag for en Udenrigsminister at indlade sig paa Bevarelsen af saadanne Spørgsmaal, hvilke Anstuelser han iøvrigt kan have om denne Tanke's Gavnlighed og Gjennemførlighed. Da jeg imidlertid veed, hvormegen særlig Vægt den ærede Forespørger lægger paa at faae en Udtalelse af mig her i Salen, og da jeg ogsaa veed, med hvor stor Interesse og — jeg tør sige — hvor store Forhaabninger Mange følge denne Sag i det Hele, har jeg dog ikke villet vægre mig ved at besvare Forespørgjelen, og jeg skal derfor udtale mig. Men det følger af sig selv, at efter Sagens Natur maa mit Svar her i Salen baade blive begrændset og koncist. Jeg vil dernæst sige, at jeg tillægger det hele Spørgsmaal en saadan Betydning, at jeg har foretrukket at give mit Svar i Form af en Udtalelse af Regjeringen i det Hele, fremfor at jeg skulde tale i mit eget Navn som Udenrigsminister. Jeg har derfor efter Samraad med mine Kolleger i Regjeringen udarbejdet et Svar, som jeg med den høitærede Formands Tilladelse skal oplæse.

Formanden (Berg): Jeg tør vel anmode den høitærede Minister om at oplæse Svaret saa høit som muligt, idet Medlemmerne gjerne skulde høre det fra deres Pladser.

Udenrigsministeren (Rosenørn-Lehn): „Det Paalæg, der i Instruz af 22de Juli 1864 gaves de danske Befuldmægtigede til at undersøge, hvor vidt der maatte vise sig nogen Tilbøielighed hos de europæiske Magter til at garantere den danske Stats Neutralitet paa samme Maade, som tidligere

er sket med Schweiz og Belgien, førte ikke til noget positivt Resultat, da det af de fortrolige Samtaler, som vore Gesandter derom havde med de forbundne Magters Befuldmægtigede, fremgik, at et saadant Forslag ikke vilde have nogen Udsigt til at vinde Anklang. Naar dette allerede var Tilfældet paa en Tid, da dog Spørgsmaalet om Danmarks Fremtid nødvendigvis maatte paatrænge sig den almindelige europæiske Opmærksomhed, var det let at forudsæ, at Sagen ikke vilde stille sig anderledes, efterhaanden som andre vigtigere og mere præferende Spørgsmaal havde stillet dette i Skygge. Virkeligt har det derfor heller ikke senere været bragt paa Bane fra nogen Side, og de Antydninger, der fra Tid til anden have kunnet fremkomme derom i den europæiske Presse eller af en enkelt Diplomat, have ingenfomhelst Tilslutning fundet i Kabinetterne.

Under disse Omstændigheder er det naturligt, at en Regjering, hvor overthydet den iøvrigt maatte kunne være om Usikkerheden for Riget af at opnaa en saadan Stilling, ikke kunde finde sig foranlediget til at fremsætte et saadant Forslag, om hvilket den paa Forhaand kunde vide, at det vilde være ubetimeligt og altsaa skadeligt. Men hertil kommer, at det efter det nuværende Ministeriums Formening maa anses for i høi Grad tvivlsomt, hvorvidt Danmark ved en saadan Akt vilde opnaa Fordele, der opveiede Byrderne derved. Thi hvor meget man end vistnok er betænkt paa at holde sig udenfor de politiske Forviklinger, som i Fremtiden maatte kunne opstaa i Europa, er der dog en stor Forskiel mellem i det foreliggende Tilfælde at vælge at forblive neutral og i Forveien og for steds og under alle Omstændigheder at opgive sin Handlefrihed med alle de Virkninger, der følge af en saadan Stilling, og saa udenfor Krigsforhold. Navnlig maa det fremhæves som en farlig Illusion, dersom man tror, at Landet ved en saadan Akt vilde være tilstrækkelig sikret mod Angreb. Belgiens Exempel beviser tilfulde, hvorledes selv en almindelig anerkjendt og for flere af Stormagterne endog politisk nødvendig Neutralitet ikke kan gjøre Underholdet af en betydelig Krigstyrke og af kostbare Fæstningsværker overflødig. Selv om Danmarks Neutralitet kunde ventes garanteret af de europæiske Magter paa en nok saa fuldstændig Maade, vilde den væsentlige Betingelse for, at den kunde ventes respekteret af krigsførende Magter under alle Forhold, være den, at Landets Forsvarsvæsen holdes i en saadan